KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

A VAS MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS MUNKATERVE

2021

Berzsenyi Dániel
Megyei és Városi Könyvtár
Szombathely, 2021

BERZSENYI DÁNIEL KÖNYVTÁR

MUNKATERV A BERZSENYI DÁNIEL MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN VÉGZETT MUNKÁJÁHOZ

2021.

AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: SZOMBATHELY
AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK NEVE: DR. BARÁTHNÉ MOLNÁR MÓNIKA

BERZSENYI DÁNIEL KÖNYVTÁR

Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer

Tartalom

1. Helyzetkép 3
1.1. Vas megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban 3
1.2. Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről 3
1.3. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve 7
2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások 11
2.1. Állománymenedzsment 12
2.1.1. Gyűjteményfejlesztés 12
2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása 14
2.2. Dokumentumszolgáltatás 15
2.3. Információs szolgáltatás 16
2.4. Közösségi szolgáltatások 16
2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossággal élők számára 18
2.6. Szakmai képzés, továbbképzés 18
2.7. Eszközbeszerzés 19
2.8. A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás 19
3. Szolgáltató könyvtár 20
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása 20
5. Kommunikáció dokumentálása 20

1. Helyzetkép

1.1. Vas megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

A Berzsenyi Dániel Könyvtár **állami feladat**ként, az 1997. évi CXL törvény 64. és 66. § alapján teljesíti **térségi szolgáltatási kötelezettség**eit, **gondoskodik** a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működtetéséről. A KSZR **feladatellátás**ának pénzügyi **stabilitásá**t a **kiegészítő állami támogatás** biztosítja. Ennek összege **2021**-ben 142 713 540,- Ft. Az ellátandó feladatok prioritását a 39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet határozza meg.

1.2. Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

2021-ben, Vas megye 216 településéből **203** helyen a könyvtári ellátás szakmai tartalmát a **Könyvtárellátási és Szolgáltató Rendszer** biztosítja. Az ellátott települések közül **202** szolgáltató hely **község**ben, **1** pedig **város**ban – **(Őriszentpéter)** működik. 2020-hoz képest az ellátandó települések száma **Táplánszentkereszt csatlakozásával gyarapodott**. **A megyében 2021-ben sincs olyan település, ahol ne lenne könyvtári ellátási pont.**

Vas megye közkönyvtári rendszere		
Típus	**Város**	**Község**
- **nyilvános könyvtár**	12	1
- **könyvtári információs és közösségi szolgáltató hely**	1	202
Összesen	**13**	**203**

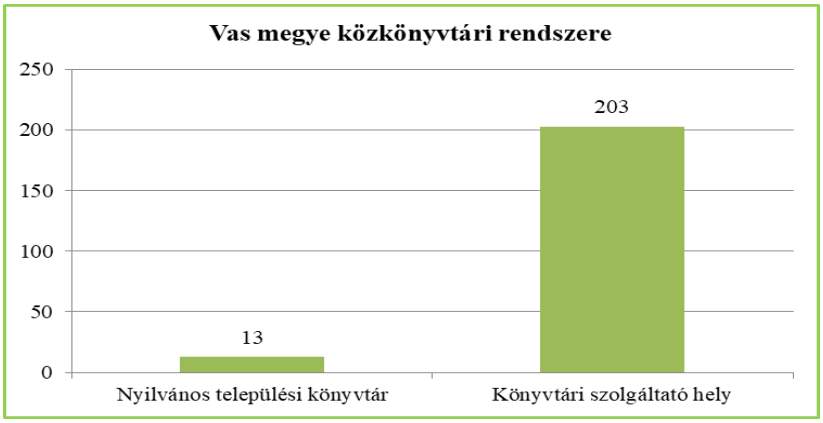

A nyilvános könyvtárak esetében a megyei hatókörű városi könyvtár az alábbi feladatokat végzi:

- szaktanácsadás,
- statisztikai adatszolgáltatás,
- szakmai műhelynapok, továbbképzések,
- segíti a minisztériumi elváráshoz igazodó beszámolók és munkatervek készítését, gondoskodik azok központi felületre való határidős feltöltéséről,
- támogatja a minősített könyvtári címre pályázó nyilvános könyvtárak felkészülését,
- az országos pályázati kiírások függvényében törekszik a nyilvános könyvtárak bevonására, (októberi könyvtári hét),
- önköltségi áron biztosít könyvkötészeti lehetőséget együttműködő partnereinek.

A **Berzsenyi Dániel Könyvtár** a **kulturális alapellátás** komplex szolgáltatásokat nyújtó **alapintézménye**. A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer tevékenységének szervezésekor is arra törekszik, hogy a kapcsolódó **kistelepülések** valamennyi lakosa számára lakóhelyén biztosítsa az **alapszintű könyvtári és információs szolgáltatások**hoz hozzáférést:

- ✓ **alapszolgáltatások:**
  - dokumentum-ellátás / gyűjteménygondozás;
  - közösségi szolgáltatások, közösségfejlesztés;
  - közhasznú, helyismereti információszolgáltatás;
  - szakmai tudásmegújítás;
  - könyvtári nyomtatványok biztosítása;
- ✓ **kiegészítő szolgáltatások:**
  - IKT és eszközfejlesztés, könyvtári bútorzatok korszerűsítése;
  - a feladatellátásba szolgáltatásközvetítőként hat városi könyvtár bevonása meghatározott feladatok gazdaságos és hatékony ellátására közvetlen térségükben:

Közvetlenül szolgáltató könyvtár	**Közvetlenül ellátott szolgáltató helyek száma**
Berzsenyi Dániel Könyvtár – Szombathely térsége	50
Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár – Celldömölk térsége	26
Körmendi Kulturális Központ, Múzeum és Könyvtár – Körmend/Őrség térsége	45
Kőszegi Városi Múzeum és Könyvtár – Kőszeg térsége	14
Nádasdy Ferenc Múzeum, Művelődési Központ és Könyvtár – Sárvár térsége	32
Móra Ferenc Városi Könyvtár és Múzeum – Szentgotthárd térsége	14
Dr. Bendefy László Városi Könyvtár – Vasvár térsége	22

- **minőségbiztosítás**:
  - igényfelmérés: kistelepülési könyvtár- és olvasásnépszerűsítő programok,
  - elégedettségvizsgálat: alapfokú könyvtárosi tanfolyam.

Az alap- és kiegészítő szolgáltatások konkrét feladatainak megvalósulási miként a COVID-19-hez kapcsolódó korlátozó intézkedések feloldásának, az egészségügyi vészhelyzet megszüntetésének függvénye. Az adottságokhoz igazodva látjuk el feladatainkat, ha lehet személyes találkozással, ha nem lehetséges, akkor egyéb kapcsolattartási formákban.

Vas megye könyvtárellátási térképe – 2021. január 1.

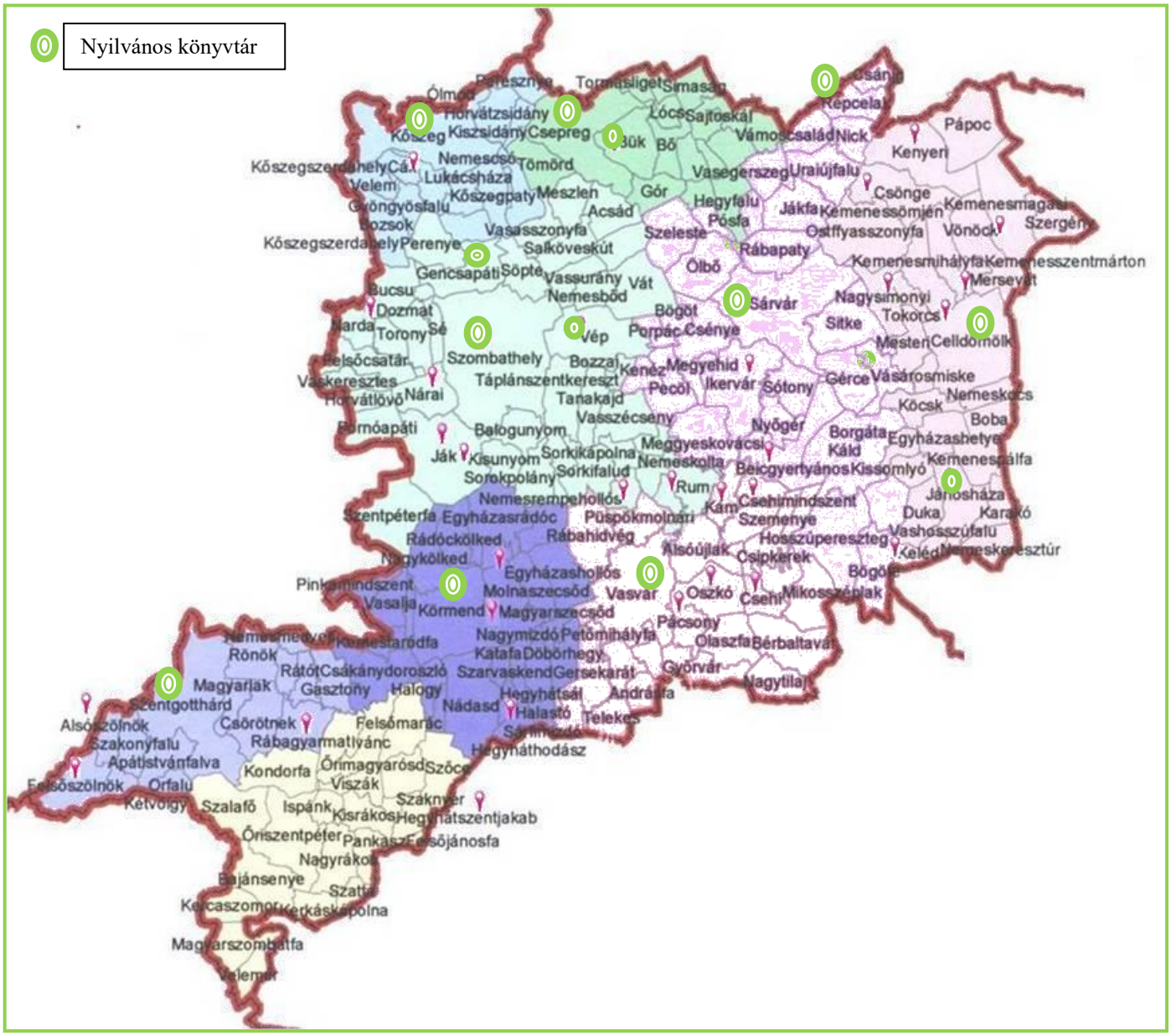

A **Vas Megyei KSZR** – a kisebbségi önkormányzatokkal kötött külön megállapodás nélkül, a törvényi előírásoknak megfelelően – 2021-ben is folyamatosan végzi a megye **kisebbségi település**einek és az érintett **településrész**eknek (horvát, német, szlovén) anyanyelvű dokumentum-ellátását, és szervezi a nemzeti identitás megőrzését segítő könyvtári közösségi programokat. A 2011. évi népszámlálás adatai szerint a kisebbségi ellátás potenciális **célközönség**ének összlétszáma **10 569 fő**:

- horvát: 3 197 fő (a megye lakosságának 1,3 %-a)
- német: 5 428 fő (a megye lakosságának 2,1 %-a)
- szlovén: 1 894 fő (a megye lakosságának 0,7 %-a)

KSZR szolgáltatást igénylő települések lakosságszám szerinti megoszlása 2020-2021

Könyvtárak		Könyvtárak száma (db) 2020	Könyvtárak száma (db) 2021	Lakosság száma összesen 2021[1]
Könyvtárellátási Szolgáltató Helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	134	134	35 316 fő
	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	50	50	34 805 fő
	0	0	0	
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	12	12	14 262 fő
	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	6	7	13 843 fő
Összesen		**202**	**203**	**98 226 fő**
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		19	19	10 519 fő
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		8	8	10 310 fő
	ebből megkötött megállapodások száma	**0**	0	0

[1] A lakónépesség a KSH Magyarország helységnévtára 2020. évi adatai alapján. Forrás: https://www.ksh.hu/apps/hntr.main

Táplánszentkereszt csatlakozásával a KSZR által szolgálandó népesség 2 597 fővel gyarapodott. Ez a növekedés az ellátott települések lakosságszám szerinti megoszlásának arányain nem változtatott:

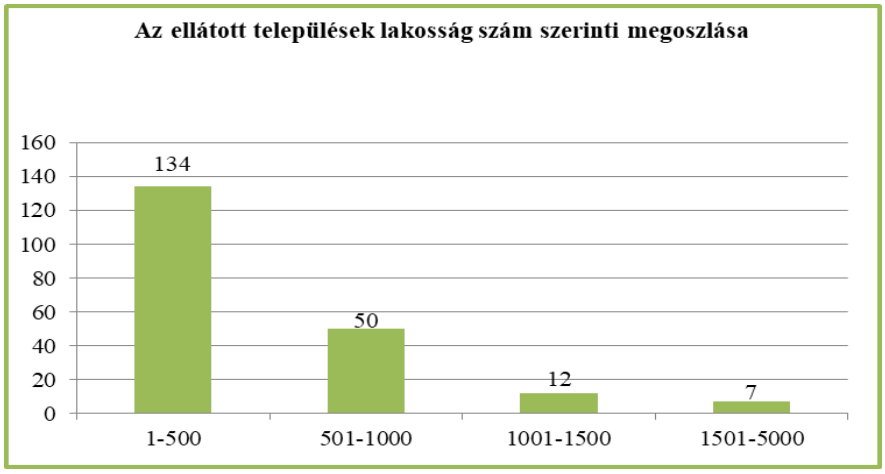

1.3. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

2021-be Vas megyében a KSZR feladatok ellátására rendelkezésre álló összeget a BDK külön alszámlán kezeli, és kizárólagosan a feladatellátáshoz kapcsolódó szolgáltatások finanszírozására fordítja. A felhasználás tervezetét Szombathely Megyei Jogú Város Képviselő-testülete előirányzat módosítással, a központi könyvtár költségvetésétől elkülönítetten fogadja el, majd havi ütemezéssel utalja át a könyvtár KSZR alszámlájára.

Az állami támogatás felhasználásának tervezésekor **elsődleges prioritás** a **dokumentumszolgáltatás finanszírozása**: a rendelkezésre álló keret 45,55%-át szánjuk erre a célra. 2020-hoz képest a növekedés 4,22%.

A felhasználási jogcímek közül a **második legnagyobb csoport** a szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége (20,32%) számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek és könyvtári bútorzat vásárlására.

A **közösségi szolgáltatások** (digitális írástudás fejlesztése, könyvtárhasználatot és olvasást népszerűsítő programok) támogatására a költségvetés 7,63%-át szánjuk.

A korábbi évek költségvetés tervezéséhez képest új elem a továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásaira tervezett összeg, amely a szolgáltatásközvetítésbe bevont városi könyvtárak által szerződésben vállalt feladatellátásának pénzügyi fedezete.

Vas megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2021. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve					
			Tény		
			kiadások	**összesen**	
Személyi jellegű kiadások összesen				**10 907 000 Ft**	7,64%
	Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra		4 453 500 Ft		
	Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai		6 453 500 Ft		
Személyi juttatások járulékai összesen				**1 522 000 Ft**	1,07%
	Személyi juttatások járulékai		1 522 000 Ft		
Dologi kiadások összesen				**101 284 000 Ft**	70,97%
Dokumentumszolgáltatás				**65 000 000 Ft**	45,55%
	Dokumentumbeszerzés összesen				0,00%
		Könyv	52 760 000 Ft		
		Folyóirat, napilap	12 240 000 Ft		
		Nem hagyományos dokumentumok			
	Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)				
Információszolgáltatás				**600 000 Ft**	0,42%
	Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás		600 000 Ft		
Közösségi szolgáltatás				**10 894 000 Ft**	7,63%

	Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás		744 000 Ft		
	Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése		10 150 000 Ft		
Könyvtárosképzés, továbbképzés				**0 Ft**	0,00%
	Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)				
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége				**1 000 000 Ft**	0,70%
	Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmolux, olvasójegy stb.		1 000 000 Ft		
	Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.				
Szolgáltatások infokommunikációs költsége				**5 000 000 Ft**	3,50%
	Nem adatátviteli célú távközlési díjak				
	Adatátviteli célú távközlési díjak		5 000 000 Ft		
	Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja				
Szolgáltatások szállítási költsége				**1 000 000 Ft**	0,70%
	Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)		500 000 Ft		
	Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége				

	Postaköltség (egyéb postai küldemény)		500 000 Ft		
Szolgáltatások egyéb kiadásai				**16 740 000 Ft**	11,73%
	Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége Egyéb általános költségek Irodaszerek, egyéb nyomtatvány		500 000 Ft		
	Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülre - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól		16 240 000 Ft		
Szolgáltatások marketing eszközei				**500 000 Ft**	0,35%
	Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek		500 000 Ft		
Szolgáltatások kisértékű tárgyi eszközei				**550 000 Ft**	0,39%
	Fejlesztő játékok, eszközök kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök		550 000 Ft		
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége				**29 000 540 Ft**	20,32%
Egyéb, a fenti kategó-riákba nem sorol-ható tétel	Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek		15 000 000 Ft		
	Szállító jármű vásárlása				
	Szoftver- és adatbázisfejlesztés				
	Egyéb: könyvtári bútorzat		14 000 540 Ft		
				0 Ft	0,00%
	Egyéb anyagok irodalomnépszerűsítő foglalkozásokhoz				
Támogatás összesen				**142 713 540 Ft**	

2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

A 39/2013. (V.31.) EMMI rendelet 4. §-ban megfogalmazott elvárások alapján a **Berzsenyi Dániel Könyvtár** az alábbi **szolgáltatások**at biztosítja a megye **203 könyvtári szolgáltató helyén**:

- **Dokumentumszolgáltatás, gyűjteményfejlesztés**
  - ✓ Gazdaságos és változatos, a felhasználói igényekhez igazodó dokumentum-ellátás, a gyűjtemény sokoldalú hasznosítása (rendszerszerű csere, frissítés), időszaki kiadványok rendelkezésre bocsátása.
  - ✓ Az újonnan beszerzett dokumentumok könyvtári használatra előkészítve való átadása.
  - ✓ Állományvédelem (szükség szerinti köttetés lehetősége).
  - ✓ A KSZR állomány szakszerű nyilvántartása, gondozása, feltárása, elektronikus lelőhely információ szolgáltatása.
  - ✓ A fogyatékkal élők, kisebbségek speciális gyűjteményi igényeinek kielégítése.
  - ✓ A helyben lévő állománnyal ki nem elégíthető használói igények teljesítése könyvtárközi kölcsönzéssel.
  - ✓ Személyi változás vagy egyéb el nem hárítható kár esetén a könyvtári kihelyezett gyűjtemény szakszerű átadása, ellenőrzése.
- **Információszolgáltatás**
  - ✓ Közhasznú és közérdekű információszolgáltatás.
  - ✓ A magyar könyvtári rendszer szolgáltatásainak közvetítése.
  - ✓ A formális és informális képzésben résztvevők információellátásának támogatása.
  - ✓ Helyismereti információk szolgáltatása.
- **Közösségi szolgáltatások**
  - ✓ Közösségi, az olvasást és a könyvtárhasználatot népszerűsítő programok szervezése.
  - ✓ A digitális írástudáshoz kapcsolódó ismeretek megszerzését segítő ingyenes használóképző tanfolyamok.
  - ✓ A szolgáltató hely használóinak bevonása az országos és megyei szervezésű könyves ünnepekbe, szakmai programokba, olvasásnépszerűsítő versenyekbe.
  - ✓ A KönyvtárMozi lehetőségéhez kapcsolódó szolgáltató helyek körének bővítése, rendszeres vetítések koordinálása tematikus ajánló készítésével.
  - ✓ A helyi munkatárs idősekkel való kapcsolattartásának (pl. házi kölcsönzés, csoportos beszélgetés stb.) szakmai támogatása.
  - ✓ A helyi társadalom közösségi ünnepei tartalmi összeállításának segítése.
  - ✓ A társadalmi együttélést erősítő, diszkrimináció-ellenes, toleranciára nevelő programok szervezése.
- **Humán erőforrás fejlesztése**
  - ✓ Szakmai jártassággal nem rendelkező új kollégák részére az ellátandó feladatok elvégzéséhez szükséges ismeretek megszerzését biztosító alapfokú könyvtárosi tanfolyam szervezése.
  - ✓ Szakmai továbbképzés, tanácsadás – szakmai műhelybeszélgetések.
- **Egyéb feladatok**
  - ✓ Tájékoztatás pályázati lehetőségekről, szükség esetén közreműködés a pályázatok elkészítésében.
  - ✓ Teljes körű könyvtár statisztikai adatgyűjtés és -szolgáltatás, az adatok elemzése.
  - ✓ A helyi munka dokumentálásához szükséges nyomtatványok biztosítása.

- ✓ A könyvtári szolgáltatások igénybevételéhez szükséges informatikai eszközök, kisértékű tárgyi eszközök beszerzése.
- ✓ Könyvtári berendezések megújítása, korszerűsítése.
- ✓ Használói igényfelmérések és elégedettségvizsgálatok.
- ✓ A KSZR szolgáltatások népszerűsítése, az azokról való sokoldalú tájékoztatás.
- ✓ A szolgáltató helyek arculatának folyamatos megújítása, egységesítése.

2.1. Állománymenedzsment

2021-ben továbbra is **kiemelt feladat** a szolgáltató helyek helyben lévő **állomány**ának **megtisztítása**, a fölös dokumentumok kivonása. A cél olyan gyűjtemények biztosítása, melyek alkalmasak az **általános olvasói igények helyben történő kielégítésé**re a csereletét és a törzsállományok folyamatos fejlesztésével, miközben a speciális érdeklődésre számot tartó kiadványok a könyvtárközi kölcsönzés segítségével érhetők el.

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

2021-ben **65 000 000,- Ft**-ot szánunk **gyűjteményfejlesztés**re. Ez az összeg 6 400 000,- Ft-tal több, mint a 2020-ra tervezett összeg.

Beszerzendő dokumentumtípus	**tervezett darabszám**	**tervezett értéke ezer Ft-ban**
könyv- és hangoskönyv beszerzés	25 750	52 760
folyóirat, heti-, napilap	1 376	12 240
nem hagyományos dokumentum (DVD, CD)	0	0
egyéb	0	0
Összesen:	**27 126**	**65 000**

2021-ben az egyes dokumentumtípusok tervezett darabszámának meghatározásakor az alábbi szempontokat vettük figyelembe:

- könyv- és hangoskönyv: 2020. évi beszerzési átlagár: 2 243,- Ft
- folyóiratok esetében a szolgáltató helyek igényeinek felmérése.

A dokumentumok beszerzésre szánt összeget a megye egyes tájegységeiben településarányosan használjuk fel:

Térség	**Ellátandó települések száma**	**Állománygyarapítás tervezett összege**
Celldömölk	26	8 325 123,- Ft
Körmend/Őrség	45	14 408 867,- Ft
Kőszeg	14	4 482 759,- Ft
Sárvár	32	10 246 305,- Ft
Szentgotthárd	14	4 482 759,- Ft
Szombathely	50	16 009 852,- Ft
Vasvár	22	7 044 335,- Ft
Összesen	**203**	**65 000 000**

Könyvtárunk törvényi kötelezettségének eleget téve 2021-ben is **közbeszerzési eljárás**sal választja ki azt a **szolgáltató**t, amely a legkedvezőbb feltételekkel kínálja beszerzésre az **egyedi állomány-nyilvántartásba kerülő nyomtatott dokumentumok**at. Elvárásaink az előző években kialakítottakhoz hasonlóak:

- kötelezően kínálja megvételre a Magyarországon kereskedelmi forgalomba kerülő magyar és idegen nyelvű kiadványokat;
- adjon lehetőséget a teljes körű elektronikus ügyintézésre (rendelés, reklamáció, szállítások nyomon követése, rekordletöltés), illetve a teljes körű elektronikus úton való kapcsolattartásra;
- nem kereskedelmi célú tartalmi ismertetők biztosítása;
- szolgáltasson adatokat a megrendelt dokumentumok formai és tartalmi feltárásához (bibliográfiai leírás, ETO-jelzet, tárgyszó, elektronikus formátum [HUNMARC]);
- a megvásárolt köteteket könyvtári használatra alkalmas szereléssel (raktári jelzet, sarok, egy-egy könyvkártya, katalóguskarton) szállítsa;
- esetenként teremtsen lehetőséget a személyes válogatásra;
- a megrendeléseket azok kézhezvételétől számított öt munkanapon belül teljesíti, a megrendeléseket visszaigazolja;
- a legkedvezőbb árengedménnyel kínálja az új dokumentumokat.

Az egyedi nyilvántartású, nyomtatott dokumentumok közül a közbeszerzési eljárás alól továbbra is mentesülnek a helyi vonatkozású kiadványok, melyek elsődleges beszerzési forrásai a helyi kiadók, szerzők, illetve a nemzetiségi anyanyelvi kultúra ápolását segítő könyvek. Esetükben – elsődlegesen horvát nyelvterületen – a magyarországi elégtelen választék szükségessé teszi az anyaországból történő közvetlen vásárlást.
A 2020-as év tapasztalata alapján – megjelenési, forgalmazási és terjesztési nehézségek miatt – DVD beszerzését nem tervezzük.

A **könyvek, hangoskönyvek szerzeményezése**kor a **Berzsenyi Dániel Könyvtár** áll **megrendelői kapcsolat**ban a **szállító**kkal. Ugyanakkor a rendeléseket – az ellátandó települések száma alapján arányosan meghatározott keret erejéig – a szolgáltatásközvetítésbe bevont városi könyvtárak kezdeményezik. A kiválasztott dokumentumok közvetlenül a városi könyvtárakhoz érkeznek, ahol gondoskodnak átvételükről, elektronikus állományba vételükről és kiszállításukról a körzetükhöz tartozó községi szolgáltató helyekre.
A dokumentum-ellátásban közreműködő városi könyvtárakkal szemben elvárás és kötelezettség az állományba vételt igazoló, a könyvtári integrált rendszerből kinyomtatott dokumentáció megküldése a dokumentumok átvételét követő 30 napon belül a központi könyvtárba.

Az **időszaki kiadványok** esetében a szolgáltató helyek kínálatába – tekintettel azok nyitvatartási gyakoriságára – napilapok előfizetése nem tartozik bele: **elsődlegesen praktikus információ**kat nyújtó, illetve **szórakoztató jellegű** lapválasztékot kínálunk. Az előfizetésnél külön figyelünk arra, hogy az egyes tájegységhez kapcsolódó vagy kisebbségi nyelven megjelenő folyóiratok az érintett szolgáltató helyek mindegyikén hozzáférhetők legyenek:

Megjelenési, terjesztési problémák miatt az elmúlt évben a terjesztők számos időszaki kiadvány megrendelését sztornózták (9%), melyek helyett újakat az érintett szolgáltató helyek egy 128 címből álló ajánlójegyzék alapján választhattak, így a folyóirat kínálat az idei évben részben újul meg. A kiadványokat közvetlenül továbbra is a Berzsenyi Dániel Könyvtár rendeli meg, viszont a

változások nyomon követése, továbbá az adminisztráció egyszerűsítése, csökkentése miatt az eddigi előfizetési gyakorlat az alábbiak szerint módosul:

- a folyóiratokat első ütemben június 1-től december 31-ig, majd októberben január 1-től fizetjük elő, így fokozatosan áttérünk a naptári évhez igazodó megrendelésre
- az eddig a Centrál Médiacsoport Zrt-nél előfizetett folyóiratainkat is átirányítjuk a Magyar Posta Zrt-hez, így a rugalmas ügyintézés, a pontos szállítás miatt már kiadványaink 92%-át innen szerezzük be és csak kisebb mértékben a Könyvtárellátó Nonprofit Kft.-től, illetve más szállítóktól.

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

2021-ben a központi szolgáltató könyvtárban az OLIB-ot felváltja a Szikla21 könyvtári integrált rendszer. A váltás lehetővé teszi a megyei KSZR lelőhely-adatbázis és a közös katalógus létrehozását.

Az egészségügyi vészhelyzet 2021. első negyedévében is fennálló korlátozó rendelkezési miatt az új dokumentumok és a választékot növelő csereanyag kiszállításának gyakoriságát ebben az évben átlagosan három alkalomra tervezzük településenként.
Az állománygondozói munka részeként a kihelyezett gyűjtemények felülvizsgálata az alábbi községekben tervezett feladat:

- Celldömölk térsége:
  - Karakó, Kenyeri, Ostffyasszonyfa
- Körmend térsége:
  - Daraboshegy, Felsőjánosfa, Felsőmarác, Hegyháthodász, Szőce, Szőce-Rimány
- Kőszeg térsége:
  - Velem
- Sárvár térsége:
  - Ikervár
- Szentgotthárd térsége:
  - Apátistvánfalva, Felsőszölnök, Kétvölgy, Magyarlak, Szakonyfalu
- Szombathely térsége:
  - Narda, Nemesbőd, Sorokpolány, Szentpéterfa, Vámoscsalád
- Vasvár térsége:
  - Andrásfa, Csehi, Csehimindszent, Pácsony, Petőmihályfa

Az állományellenőrzések, selejtezések közül a Celldömölk térségében tervezettek a központi szolgáltató könyvtár vállalásai, az ikervári revízió a sárvári, a velemi selejtezés a kőszegi városi könyvtár munkatársaival közösen elvégzendő feladat. Körmend és Vasvár térségében a szolgáltatásközvetítésbe bevont városi könyvtár önállóan végzi ezt a feladatot.

Település	Lakónépessége	A településen helyben lévő dokumentumok száma (csereletét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %) részben feltárt (becslés %-ban) nem érhető el (0 %)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzetek megfelelősége (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)
Összesen	**98226**	**356127**	**75**	**75**	**30**	**85**	**40**
1-500 lakosú településen	35316	183863	97	97	15	95	50
501 – 1000 lakosú településen	34805	104951	80	80	15	95	50
1001 – 1500 lakosú településen	14262	33529	90	90	15	95	40
1501 – 5000 lakosú településen	13843	33784	60	60	30	70	30

2.2. Dokumentumszolgáltatás

Kistelepüléseink dokumentumszolgáltatását kétféle módon oldjuk meg:

1. a kihelyezett KSZR gyűjteményt új beszerzésekkel és csereanyaggal bővül,
2. biztosítjuk más könyvtári gyűjtemények dokumentumaihoz való hozzáférést (eredeti dokumentum, másolat) könyvtárközi kölcsönzéssel.

Ha a 2021-re tervezett egyedi állomány-nyilvántartásba kerülő dokumentumok teljes mennyiségét beszerezzük, egy szolgáltató helyre **átlagos**an **127 új kötet** és **6,7 féle folyóirat** kerül ki. A kiszállított új könyvek mennyiségét a **csereletét** is növeli. Segítségével az egészségügyi vészhelyzet korlátozó intézkedései mellett – a 2020. évi adatok átlagát figyelembe véve – mintegy 140-150 kötetnyi **választékbővülés** érhető el szolgáltató helyenként.

A **helyben lévő gyűjteményekkel ki nem elégíthető igény**eket **könyvtárközi kölcsönzés**sel teljesítjük. A szolgáltatás a pandémia idején is folyamatosan működött. Bízunk abban, hogy **2021**-ben **szinten** tudjuk **tartani** az érdeklődést

Kistelepüléseknek könyvtárköziben küldött dokumentumok száma:	**1 440**
eredetiben	1 430
elektronikusan	10
fénymásolatban	

2.3. Információs szolgáltatás

A Berzsenyi Dániel Könyvtár **gyűjtemény**ének rendelkezésre bocsátásával biztosítja az információhoz és tudáshoz való szabad, korlátozásmentes hozzáférést. A központi könyvtár 2021-ben **megújuló honlap**ja letisztult felületével felhasználóbarát keresési, informálódási lehetőséget kínál a használóknak.
Az integrált könyvtári rendszer cseréje miatt a könyvtár **online katalógus**ának használói **megújult**, használó központú **keresőfelület**et használhatnak.
A **Savariensia gyűjtemény**e széles körű **helyismereti információszolgáltatás**sal segíti a helytörténeti kutatómunkát.
A **tájegységi** vonatkozású **helyismereti információs igény**ek kielégítését a szolgáltatásközvetítésbe bevont városi könyvtárak saját honlapja is segíti.
A **térségi információszolgáltatás** eszköze a VKSZR honlap (http://www.vkszr.bdmk.hu) a településekre vonatkozó könyvtári információk folyamatos ellenőrzésével, a változások átvezetésével, illetve Facebook oldal. ahol a megújult KSZR szolgáltató helyekről folyamatosan teszünk közzé szerkesztett fotósorozatot.

2021-ben **15 000 000,- Ft**-ot szánunk **számítástechnikai eszközök beszerzésé**re. A fejlesztés célja az elektronikus kölcsönzés technikai hátterének megteremtése a községi szolgáltató helyeken. Az átállás szükségessé teszi az érintett települések technikai eszközellátottságának felmérését, és a rendszerbe állítandó kölcsönzési modul alkalmazásához szükséges technikai paraméterekkel való megfeleltetését.
Terveink szerint első körben 100 település részre biztosítjuk a Szikla-mini kölcsönző moduljához való hozzáférés lehetőségét. Az átállást két ütemben tervezzük.

Az információszolgáltatás részeként hangsúlyt fektetünk a **helyismereti információk közvetítésé**re:

- folyamatosan bővül a központi könyvtár adatbázisában a Vas megyei településekről az **országos, megyei és helyi lapok**ban megjelent **feltárt cikk**ek száma, melyek bármikor **visszakereshető**k;
- **biztosított** a **kisebbségi anyanyelvi folyóiratok** (horvát, német, szlovén) helyismereti szempontú **feltárás**a;
- **szükség esetén egységes arculatterv** alapján készítünk **szórólap**ot a szolgáltató helynek, melyen a nyitvatartás adatai mellett az adott Könyvtár, Információs és Közösségi Hely szolgáltatásairól is tájékozódhatnak az érdeklődők;
- esetenként **irodalomkutatás**sal, **anyaggyűjtés**sel segítjük a községi szolgáltató hely tájékoztató munkáját.

2.4. Közösségi szolgáltatások

A 2020-as esztendő feladatellátásának legsérülékenyebb eleme a közösségi programok szervezése volt. Az egészségügyi vészhelyzet a könytárhasználatot, olvasást népszerűsítő rendezvények lehetőségét minimálisra csökkentette. A jelenleg is érvényben lévő korlátozó intézkedések miatt a **2021**-es év tervezése a remények megfogalmazása, annak feltételezése, hogy az év második felében óvatos kezdeményezéssel, de elkezdhetjük a könyvtári rendezvények újraépítését. Összességében

400 program megvalósulásával számolunk, **10 000 fő** résztvevőre számítva. A helyi kezdeményezésre esetlegesen megvalósuló programok száma megjósolhatatlan.

A tervezett rendezvények közül **kiemelendő**, hogy a Berzsenyi könyvtár **hetedik alkalom**mal hirdeti meg a *Könyvhód*ító pályázatot, most az irodalmi alkotások mellékszereplőit állítva a középpontban. Az előre megadott lista alapján a kiválasztott könyv egy részletének blogbejegyzés vagy videónapló átiratát várjuk az egyik mellékszereplő szemszögéből.

Továbbra is tervezzük az **anyanyelvi kultúra ápolásá**t segítő könyvtári rendezvények szervezetését, **négy településen** négy-négy alkalommal, mintegy 50 fő részvételével számolva:

Település	Program	Alkalom	Nyelvterület	Létszám
Felsőszölnök	Szlovén nyelvű könyvajánló gyerekeknek	1	szlovén	15
Horvátzsidány	Horvát nyelvű Ringató foglalkozás	1	horvát	10
Peresznye	Horvát nyelvű Ringató foglalkozás	1	horvát	10
Pornóapáti	Német nyelvű mesefoglalkozás	1	német	15
		4		**50**

Tervezett programok száma – 2021. Vas megye

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében valósul meg	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Uniós és hazai támogatásból	
	tervezett programok száma	résztvevők száma összesen (fő)	tervezett programok száma	résztvevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	10	250	0	0
Könyvtárbemutató	20	520	0	0
Tanítási óra iskolai csoportoknak	0	0	0	0
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	25	650	0	0
Játékos tevékenység	55	1085	0	0
Tanfolyam, tréning	15	405	0	0
Előadás, konferencia	75	1925	0	0
Kiállítás	0	0	0	0
Könyvbemutató	30	790	0	0
Műsoros, szórakoztató rendezvény	0	0	0	0
Hangverseny	0	0	0	0
Filmvetítés	60	1405	0	0
Használóképzés	20	540	0	0
Digitális kompetenciafejlesztés	15	405	0	0
Egyéb	75	2025	0	0
Összesen	**220**	**10 000**	0	0
A programok, melyek egyéb szervezésben, egyéb forrásból valósulnak meg a szolgáltató helyen (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)	Tervezett programok száma	Résztvevők száma összesen (fő)		
Rendezvények száma				
Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény				
Összesen	**220**	**4 049**	0	0

Reméljük, hogy a Góri Faluház és a Berzsenyi Dániel Könyvtár együttműködésével, Boros Ferenc szakmai segítségével az elmúlt évekhez hasonlóan a góri fiatalok egy újabb rövidfilmes ötlete is megvalósulhat.

2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossággal élők számára

A Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszerhez kapcsolódó települések többségén a korábbi években is gyakorlat volt a **könyvtári dokumentumok házhoz szállítása** az idős és/vagy mozgásukban korlátozott emberek ellátása érdekében. A szolgáltatás jelentőségét a könyvtári szolgáltatások közvetlen igénybevételének korlátozása erősíti.

2.6. Szakmai képzés, továbbképzés

A KSZR szolgáltatási rendszerében képzésére, illetve továbbképzésére az alábbi lehetőségeket kínáljuk Vas megyében:

- rendszeres továbbképzés szakmai napok keretében,
- egyéni szakmai tanácsadás: személyes találkozó, levél, e-mail, telefon,
- tanfolyamok indítása,
- írásos tájékoztatók készítése.

Az Informatikai és Könyvtári Szövetséggel együttműködve **KönyvtárMozi Szakmai Nap** szervezésében való közreműködés.

Tervezett időpont: 2021. október 27-28.
Várható létszám: 70 fő

A községi szolgáltató helyek nem szakképzett munkatársait 26 órás **alapfokú könyvtárosi tanfolyam**on szervezése.

Tervezett időpont: 2021. harmadik negyedév
Érintett létszám: 50 fő
Tanfolyami forma: előzetes felmérés alapján vagy személyes konzultáció, vagy online tanfolyam.

Reményeink szerint az egészségügyi korlátozások feloldása után lehetőségünk lesz a *Községi Könyvtárosok Napja* című programsorozat újraindítására. A 2021-es esztendő végén a fenntartó önkormányzatok által előre jelzett nagyszámú személyi változás miatt a rendezvényt több alkalommal, létszámkorláttal kívánjuk megszervezni.

Az Összefogás hetének nyitó rendezvényeként szervezzük meg a *XXVII. Vas Megyei Könyvtári Nap*ot.

A szolgáltatásközvetítésbe bevont **városi könyvtárak**nak **két** alkalommal szervezünk szakmai **konzultációs nap**ot, az egészségügyi korlátozó intézkedések miatt a virtuális értekezlet lehetőségét is kihasználva.

Szakmai tanácsadás

- Az **elektronikus kölcsönzés**re áttérő szolgáltató helyek munkatársainak biztosítjuk a Szikla-mini kölcsönzési moduljának biztonságos használatához szükséges **ismeretek elsajátítás**ának lehetőségét személyes konzultáció vagy a virtuális tér segítségével.
- Szükség szerinti tartjuk a kapcsolatot a fenntartó önkormányzatokkal és tájékoztatást adunk településük könyvtári szolgáltató helye munkájáról, eredményeiről, az esetleges problémákról.
- Folyamatosan válaszoljuk meg az e-mailen, telefonon érkezett szakmai kérdéseket, és előzetes egyeztetés alapján személyes konzultációkat tartunk.

2.7. Eszközbeszerzés

2021-ben a kisértékű tárgyi eszközök beszerzésére szánt összeget a KönyvtárMozi szolgáltatáshoz szükséges eszközháttér korszerűsítése szánjuk.

A könyvtári bútorzat teljes körű megújítását idén is hat településen tervezzük:

Térség	Szolgáltató hely
Celldömölk térsége	Csönge
Kőszeg térsége	Horvátzsidány
Sárvár térsége	Hosszúpereszteg
Szentgotthárd térsége	Vasszentmihály
Szombathely térsége	Táplánszentkereszt
Vasvár térsége	Gersekarát

Körmend térségében négy helyen (Bajánsenye, Csákánydoroszló, Ivánc, Pinkamindszent) gyermeksarkot szeretnénk kialakítani.

2.8. A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás

- Végezzük a szolgáltató helyek statisztikai adatszolgáltatáshoz kapcsolódó teendőket.
- Gondoskodunk arról, hogy az adatvédelmi törvény betartásához szükséges nyilatkozatok a szolgáltató helyeken rendelkezésre álljanak.
- Igény szerint szerkesztjük és közreadjuk a kistelepülési szolgáltató helyek közkönyvtári szolgáltatásait népszerűsítő tájékoztatókat.
- Biztosítjuk a szolgáltató helyek használatának rögzítéséhez azokat a könyvtári ügyviteli nyomtatványokat, amelyek a statisztikai adatszolgáltatás céljának és az adatvédelemnek egyaránt megfelelnek (saját előállítás).
- A könyvtári dokumentumok raktári rendjének biztosítása érdekében gondoskodunk a dokumentumok egységes szereléséről, tájékoztató feliratokról, szakjelzőkről.
- Szükség szerint gondoskodunk a kihelyezett dokumentumok állagmegóvásáról, újraköttetéséről.
- Közreműködünk minden olyan pályázat megfogalmazásában és megvalósításában, amely hozzájárul a KSZR szolgáltató helyek működési körülményeinek javításához, korszerűsítéséhez.

3. Szolgáltató könyvtár

A központi szolgáltató könyvtár alapfeladata 2021-ben is változatlan. Vas megye legnagyobb gyűjteményével rendelkező közkönyvtáraként a kulturális alapellátás megkerülhetetlen bázisintézménye.
Feladatait 64 órás nyitvatartással és közel félmilliós gyűjteményével látja el. **Általános gyűjtőkör**ű közkönyvtár. **Forrásértékű** helyismereti **Savariensia gyűjtemény**vel a helytörténeti kutatómunka megkerülhetetlen bázisa. A kulturális törvény előírásainak megfelelően **ODR szolgáltató könyvtár**ként fogadja és teljesíti a hozzáérkező könyvtárközi kéréseket. **Megyei hatókörű könyvtár**ként ellátja a kulturális törvényben meghatározott feladatokat. Kiadója az Életünk című irodalmi, művészeti és kritikai folyóiratnak. A könyvtárellátási szolgáltató rendszerhez kapcsolódó feladatait a hat városi könyvtár szolgáltatás közvetítésbe való bevonásával oldja meg,

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

A **Berzsenyi Dániel Könyvtár** szolgáltatásszervezésének alapelve a **partnerközpontúság**, a mindenkori belső és külső partnerek igényeinek kielégítése. A **Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer** a szakszerű feladatellátás mellett **ugyanezen alapelv** érvényesítésére törekszik.
Tanfolyamainkon **elégedettségi kérdőív** kitöltésével mérjük fel a képzés eredményességét, hatékonyságát.
Tevékenységünk **dokumentálásá**ban segítséget ad a VKSZR **honlap**ja az ott elhelyezhető hírek, eseménynaptár, fotógaléria. A dokumentumok kiszállítását, az állományok mozgását, az eszközbeszerzéseket, a könyvtárközi kölcsönzés adatait, a könyvtári programok megvalósulását és a résztvevők számát éppúgy külön-külön **táblázatok**ban tartjuk nyilván, mint a felhasznált költségeket.

2021-re tervezett

- elégedettségmérés:
    1. alapfokú tanfolyam
- igényfelmérés:
    1. 2022. évi könyvtárat és olvasást népszerűsítő programok

A feladatellátás során keletkező **iratanyag** a **központi könyvtár iratkezelési szabályzat**a szerint kerül iktatásra és megőrzésre.

5. Kommunikáció dokumentálása

Kommunikációs cél a KSZR szolgáltatás további népszerűsítése, széles körű tájékoztatás.
Célcsoportok:

- KSZR szolgáltató helyek potenciális használói, az érintett kistelepülések lakossága.
- Kistelepülési önkormányzatok.
- Helyi kulturális, oktatási intézmények, civil szervezetek.

A szolgáltatásnépszerűsítés eszközei:

- Egységes arculati elemek (logó) használata.
- KSZR rendezvényekhez kapcsolódó plakátok, meghívók készítése.

- Média megjelenés (rádió, TV, nyomtatott sajtó [megyei napilap, helyi újságok]) kezdeményezése.
- A KSZR Facebook oldalának és új honlapnak folyamatos feltöltése friss információkkal.

A Vas Megyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer munkatervének elkészítésekor Szombathely Megyei Jogú Város Közgyűlése a KSZR költségvetését még nem hagyta jóvá.

A tervezés bármely elemét felülírhatja a koronavírus járvány miatt érvényben lévő veszélyhelyet.

Szombathely, 2021. március 30.

Berzsenyi Dániel Könyvtár 1. Szombathely

könyvtárigazgató